

Nieuwsbrief 8

6de jaargang, Maart 2010

Colofon

In het innovatienetwerk Waardewerken werken pioniers op het gebied van multifunctionele landbouw samen met onderzoekers van Wageningen UR aan de uitdaging om de multifunctionele landbouw verder te versterken en te ontwikkelen tot een professionele en volwaardige sector. Dit alles vraagt maatwerk in beleid en onderzoek, in samenspel met bevlogen ondernemers. Waardewerken wordt gefinancierd door het ministerie van LNV.

Persoonlijk aanmelden voor deze nieuwsbrief: info@waardewerken.nl.

Klik [hier](#) als u deze nieuwsbrief niet meer wenst te ontvangen.

Onderwerpen in dit nummer

	Bedrijfsreportage De kleine Schorre	1
	Verslag Waardewerken 2-daagse	3
	Vernieuwing netwerk Waardewerken	4
	Waardewerkenprojecten	4
	o Boergroep	4
	o Praktijkstages	4
	o MAER	4
	o Organisatievormen MFL	4
	o Nieuwe kansenscanner	5
	Nieuwe projecten 2010	5
	o Junior Waardewerken	5
	o Waardewerken Bedrijfscoach	5
	Waardewerken op de ondernemersdagen	5

Bedrijfsreportage De Kleine Schorre

Op het Zeeuwse eiland Schouwen Duivenland ligt Wijnhoeve De Kleine Schorre; het bedrijf van Johan van de Velde en Paula van de Vijver. In 2001 is de jonge ondernemer (27) samen met zijn vader op idee opgekomen om op Schouwen Duivenland druiven te telen. Johan had oorspronkelijk het plan om samen met wat vrienden de grootste spruitenboer van Nederland te worden. Dit plan strandde. Tijdens een drankje bij de buurman ontstond vervolgens het idee om druiven te gaan telen. Aan de haalbaarheid werd in het begin getwijfeld, maar de economische potentie werd al snel gespot. De bank zag deze potentie echter niet, vandaar dat er een andere manier gezocht moest worden om aan het benodigde startkapitaal te komen. Er werd een BV met mede-investeerdere opgericht. Hierin zitten 5 aandeelhouders en 25 participatiehouders die een deel van hun dividend in natura uitgekeerd krijgen.

Waardewerken

Postbus 430

8200 AK Lelystad

Telefoon 0320 - 29 16 24

Fax 0320 - 23 04 79

info@waardewerken.nl

www.waardewerken.nl

Via een aandeelhouder kwamen de Zeeuwen in contact met een Luxemburgs wijnbedrijf. Johan werkte hier drie jaar om zo de fijne kneepjes van het vak onder de knie te krijgen. In 2001 werden de eerste wijnstokken in de Zeeuwse klei geplant. In 2004 konden hiervan voor het eerst de druiven geplukt worden. Deze oogst is gemaakt tot 1.000 flessen wijn die nog niet te drinken was. Reden: men was te ongeduldig, hierdoor waren de planten te weinig gesnoeid! De nieuwe kans volgde in 2005, 15.000 flessen. Deze wijn werd ingestuurd naar een wedstrijd van Nederlandse wijngaardeniers en ze veroverden de derde plaats van de bij elkaar 176 wijngaarden in Nederland. Afgelopen jaar steeg de opbrengst tot 45.000 wijnflessen. De onderneming is hiermee uitgegroeid tot de grootste wijnboerderij in Nederland met bij elkaar 30.000 druivenstokken en 8.5 hectare aan wijngaarden op Schouwen D(r)uivenland. Dit jaar zal er uitgebreid worden naar 10 hectare, dit is de maximale capaciteit voor de wijnkelder.

Er staan in tegenstelling tot wat veel van zijn Nederlandse collega's doen, geen speciaal ontwikkelde rassen voor de noordelijke streken. De vier verschillende druivenrassen die zijn aangeplant zijn: Pinot Blanc, Auxerrois, Rivaner en Pinot Gris ; rassen die in Luxemburg en de aangrenzende Duitse en Franse wijnstreken hun kwaliteiten meer dan bewezen hebben., Zeeland heeft de ideale omstandigheden om druiven te telen, want de zon schijnt hier 200 uur meer dan in de rest van het land. Tevens is er veel schelpafzetting in de bodem van Dreischor, wat betekent dat de grond kalkrijk is. Dit is goed voor de druivenstokken. Enige spelbreker is de wind; deze kan in de periode dat de druiven bloeien voor problemen zorgen.

De oogst wordt handmatig geplukt, hiervoor zijn veel vrijwilligers nodig. Arbeid is echter geen probleem, men moet zelfs regelmatig mensen op een wachtlijst zetten. De druivenplukkers kunnen voor half geld op de naast de boerderij gelegen minicamping overnachten. Tussen de rijen stokken groeit gras en klaver. Zodoende kunnen machines er makkelijk overheen rijden, de grond wordt belucht en de klaver zorgt voor de nodige stikstof in de grond.

Klanten kunnen een leasecertificaat kopen, hiermee worden ze eigenaar van 10 druivenstokken. Voor een bedrag van 165 euro krijgen klanten een uitnodiging voor het voor-

en najaarsevenement, ontvangen ze 12 flessen wijn, 10 % korting op alle wijnaankopen en 5% korting op evenementen die georganiseerd zijn op de Wijnhoeve. Ongeveer 125 leasers maken hier gebruik van.

Op steeds meer plaatsen is de wijn van ' De Kleine Schorre' te verkrijgen. Op de site zijn al ruim 65 afnemers te vinden. Van café tot winkel en sterrenrestaurants, van het noorden tot het zuiden van ons land. Zelfs in Duitsland en België is

de wijn al te vinden op de menukaart. Sinds 2006 kan ook op kilometers hoogte Zeeuwse wijn gedronken worden, de KLM serveert namelijk de wijn in de businessclasses van zijn vliegtuigen. Op de wijn van 2009 werd met smart gewacht omdat de productie van 2008 volledig uitverkocht was.

Op het bedrijf is een winkel aanwezig met producten van de Kleine Schorre en een breed assortiment streekproducten uit de buurt. Ook is er op de wijngaard een groot proeflokaal te vinden met 'Zeeuwse zilte zaligheden' voor feestjes en partijen. Deze is gevestigd in een voormalige vlasschuur uit 1735 (één van de oudste boerderijen van Dreischor). Met grote (max. 200) en kleine groepen kunnen mensen hier genieten van Zeeuwse producten. De catering wordt verzorgd door Carlos de Mendonça, hij runt een horecabedrijf uit Zierikzee. Johan heeft verschillende arrangementen opgesteld, zodat voor iedere klant verschillende mogelijkheden zijn om het bedrijf te bezoeken, in verschillende prijsklassen. Ook zijn er evenementen in de zomer, zoals het Wijnfeest en in de zomerperiode is het bedrijf elke woensdag open voor publiek speciaal voor de dagjesmensen en buurtgenoten.

Dat Waardewerken veel kan betekenen voor een bedrijf als de Kleine Schorre bleek al tijdens de 2-daagse. Ondanks het feit dat de Waardewerker diep onder de indruk waren van datgene wat Johan in korte tijd op de Kleine Schorre gepresteerd heeft, kon Johan vele nuttige tips in ontvangst nemen.

Met wijnbouw en wijnproductie in al zijn facetten voegt Waardewerken weer een nieuw en inspirerend bedrijf toe aan het netwerk.

Verlag Waardewerken 2-daagse

De Waardewerken tweedaagse vond dit jaar op 9 en 10 maart plaats op Wijnhoeve de Kleine Schorre, het bedrijf van de nieuwe waardewerker Johan van der Velde in Dreischor (Schouwe Duivenland). We startten met een Zeeuwse lunch in het proeflokaal, het oude gedeelte van de boerderij. Daarna volgde een voorstelronde door middel van een voorwerp dat men bij zich had uit tas of broekzak. Vervolgens stelde de Boerenstee, een nieuw bedrijf in het netwerk, zich voor. De Boerenstee een melkveebedrijf in Woudenberg met daarbij een bed & breakfast, groepsaccommodatie, een theeschenkerij en liniehutten. Dit is een nieuw ontwerp, bedacht door de Boerenstee. Het idee stamt af van de bunkers die liggen in de nabijgelegen Grebbenlinie.

Vervolgens kregen we een rondleiding over de Kleine Schorre. Ieder in de groep kreeg van te voren een opdracht om tijdens de rondleiding te letten op de één van de volgende aspecten: hoofd, hart en handen. Hierin analyseerden we de denkbeelden van Johan, zijn emotionele waarden en zijn werkzaamheden op het bedrijf. Per persoon zijn deze conclusies opgeschreven met mogelijke tips voor de ondernemer en deze zijn aan hem overhandigd.

Na het diner kwam gastspreker Ruud Muis aan het woord. Het thema van de avond was personeel. Ruud heeft na verschillende omwegen samen met zijn compagnon een bedrijf gestart in scheepsschroefafmachtingen. Van een tweemanszaak is dit bedrijf in korte tijd uitgegroeid naar een bedrijf met ruim 30 personeelsleden. Hij deelde zijn ervaringen over de werknemers van zijn bedrijf.

Op de tweede dag zijn we begonnen met een projectcarrousel met projecten die het laatste jaar zijn voltooid. Vervolgens sprak Arjan Monteny van de Taskforce Multifunctionele landbouw over de positieve en de zorgkanten van de sector. Daarna hebben we

gediscussieerd over de toekomst van Waardewerken en de plannen van het aankomend jaar.

Ten slotte had Johan nog een leuk einde van de tweedaagse verzorgd: Succes en potentie is te vergelijken met champagne en oesters!

Het waren twee intensieve, maar leuke dagen, waar veel plannen uit voort zijn gekomen waaraan het komend jaar aan zullen werken!

Vernieuwing Netwerk Waardewerken

Na het vertrek van drie Waardewerkenbedrijven van het eerste uur (Hemelrijksche Hoeve, Philips fruittuin en Landgoed de Olmenhorst) is Waardewerken op zoek naar drie tot vijf nieuwe bedrijven die het netwerk willen versterken. Deze actie is geslaagd; er zijn vijf nieuwe bedrijven aan het netwerk toegevoegd. Dit zijn: De Boerenstee in Woudenberg (melkveehouderij met bed and breakfast, liniehutten en theeschenkerij), de Boerderijspa in Nutter (zoogkoeien met wellness, boerderijlodges, en ijsmakerij), De Kleine Schorre in Dreischor (wijnbouw en minicamping), Hoeve Kraaiveld in Woudrichem (gemengd bedrijf met landgoedontwikkeling, zorglandbouw en zelfpluktuin) en de Smits-groep (varkenshouderij + akkerbouw met mestvergistings, recreatie en golfbaanontwikkeling). Binnenkort vindt u op www.waardewerken.nl meer informatie over deze bedrijven.

Lopende Waardewerken projecten

Boergergroep (www.boergergroep.nl)

Het doel van dit project is om vanuit het perspectief van burgers uit de steden een visie te ontwikkelen op (multifunctionele) landbouw. De Boergergroep heeft groepen in Amsterdam en Groningen, 's-Hertogenbosch en Almelo, en bestaat uit 180 Boergers!

Momenteel wordt er de laatste hand gelegd aan een gezamenlijke visie en agenda van de Boergergroep. Hieraan wordt door een aantal Boergers, die dit op vrijwillige basis doen,

hard gewerkt. Als deze visie er is zal de dialoog gezocht worden met het beleid (Ministerie van LNV) en de praktijk. In 2010 zal er bijvoorbeeld een ontmoeting plaatsvinden tussen de burgers van de Boergergroep en de multifunctionele ondernemers van Waardewerken. Voor meer informatie: frans.vanalebeek@wur.nl

Praktijkstages

Het doel van dit project is om het wederzijdse begrip tussen multifunctionele ondernemers en beleidsmakers door middel van geregisseerde bedrijfsbezoeken te vergroten om zo bij te dragen aan het uiteindelijk oplossen van door multifunctionele ondernemers ervaren, beleidsgerelateerde knelpunten. Er hebben drie ontmoetingen plaatsgevonden op de Hemelrijksche Hoeve (zorglandbouw), Activiteitenboerderij

Fjouwerhusterpleats (natuurbeheer) en Zonnehoeve (multifunctionele landbouw). Bij de terugkoppeling een half jaar later bleek dat de opgedane leerervaringen bij een aantal deelnemers duidelijk invloed hebben gehad op de manier van denken en handelen. Dit project wordt zeer binnenkort afgesloten met de oplevering van een eindrapportage. Voor meer informatie: francisca.caron-flinterman@wur.nl.

MAER

De MAER (MAatschappelijke Effect Rapportage) is een tool voor ondernemers om de maatschappelijke meerwaarden van multifunctionele landbouw aan te tonen. De test, de methodiek en de uitgangspunten zijn gepubliceerd in een rapport. De in de MAER opgedane ervaringen zullen worden beschreven in een praktische brochure. Voor meer informatie: andries.visser@wur.nl.

Organisatievormen Multifunctionele Landbouw

In het project 'organisatievormen in de multifunctionele landbouw' staat centraal hoe je bijvoorbeeld met meerdere ondernemers in een multifunctioneel bedrijf samen kan werken. Naast een stuk literatuuronderzoek zijn ook drie bedrijven begeleid op hun zoektocht naar een passende organisatievorm voor hun bedrijf.

Enkele conclusies uit het project zijn: Een interne bedrijfsorganisatie die niet goed functioneert is vaak de aanleiding om na te denken over een andere vorm voor een onderneming. Echter, de aandacht moet hier op de ondernemer liggen. Een begeleidingstraject rondom de organisatievorm moet meer op het individu gericht zijn dan op een groep van individuen.

Binnenkort verschijnt de rapportage en een folder. De folder wordt geschreven voor de doelgroep multifunctionele ondernemers die problemen ervaren in hun bedrijfsvoering. Voor meer informatie: daniël.dejong@wur.nl

Nieuwe Kansenscanner

De brochure 'Kansenscanner verbrede landbouw', die in 2007 is gemaakt, heeft zich bewezen als zeer nuttig product. In de afgelopen jaren heeft de multifunctionele landbouw zich echter razendsnel ontwikkeld. Hierdoor is veel informatie in de Kansenscanner verouderd of onvolledig. Met financiering van Taskforce Multifunctionele Landbouw is een nieuwe versie van de Kansenscanner gemaakt. De Kansenscanner Multifunctionele Landbouw is te vinden op www.waardewerken.nl/Downloads/index.asp. Hier vindt u ook de mogelijkheid om de vaardighedentest uit de kansenscanner via een interactieve internetapplicatie te maken. Voor meer informatie: arjan.dekking@wur.nl

Nieuwe Projecten 2010

In 2010 zullen twee nieuwe Waardewerkenprojecten van start gaan onder de voorlopige werktitels Junior Waardewerken en Waardewerken bedrijfscoach.

Junior Waardewerken

Junior Waardewerken heeft als doel het verkrijgen van inzicht in de kennisvragen en motivatie van jonge agrarische ondernemers die een multifunctioneel bedrijf hebben of hier over nadenken. Door middel van telefonische interviews proberen we een eerste indicatie te krijgen van de kennisbehoefte. In een bijeenkomst zullen we deze kennisbehoefte nader analyseren en tevens nadenken over een gewenste werkvormen en kennisinfrastructuur. In dit project zal worden samengewerkt met het NAJK.

Waardewerken Bedrijfscoach

In het project Waardewerken bedrijfscoach zullen de Waardewerkers ingezet worden om individuele ondernemers en groepen te coachen. Door het uitvoeren van enkele pilots willen we nagaan wat deze coaching oplevert. Daarnaast zullen we ook een systeem ontwerpen waarin coachingsverzoeken en coaches aan elkaar gekoppeld worden.

Waardewerken op de ondernemersdagen Multifunctionele Landbouw

De waardewerkenbrochure "Een echte Boerderij met een echte boer" is de basis geweest voor een workshop die op de ondernemersdagen Multifunctionele Landbouw gehouden is. Deze dagen zijn georganiseerd door de Taskforce Multifunctionele Landbouw, Wageningen UR en LTO's. Tijdens de workshop genaamd $1 + 1 = 3$ gaan de deelnemers samen met onderzoekers aan de slag om door middel een interactieve werkvorm te bespreken hoe de agrarische tak en de multifunctionele tak elkaar kunnen versterken. Aan deze workshop hebben op vijf ondernemersdagen in totaal zo'n 100 mensen deelgenomen.

Waardewerken

Postbus 430
8200 AK Lelystad
Telefoon 0320 - 29 16 24
Fax 0320 - 23 04 79
info@waardewerken.nl
www.waardewerken.nl